

Miškų įstatymo nauja redakcija

Esminiai pakeitimai

2023 m. vasario 3 d.

Įstatymo projekto rengimo priežastys

- Įgyvendinti **Nacionalinio miškų susitarimo** nuostatas
- Įgyvendinti **Vyriausybės programos** nuostatas
- Prisidėti prie **ES politikos aplinkosaugos, klimato kaitos** ir kitais su miškais susijusiais klausimais įgyvendinimo
- Atsižvelgti į **Europos Komisijos 2020 m. rugsėjo 10 d. paklausimą** dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 63 ir 65 straipsnio įgyvendinimo (1500 ha)
- Įgyvendinti **Lietuvos Konstitucinio Teismo 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimą Nr. KT187-N15/2020** (dėl spec. mokesčio (5%) paskirstymo valstybės biudžete)
- Užtikrinti **miško išteklių apsaugą, jų atkūrimo kokybę**

Siekiami pokyčiai miškų sektoriuje

1. **Miškų grupių sistema** labiau prisidedanti prie geresnės biologinės įvairovės apsaugos, klimato kaitos iššūkių valdymo ir visuomenės poreikių miškams tenkinimo
2. **Miško kirtimų reguliavimo tobulinimas** ir procedūrų supaprastinimas išlaikant dėmesį aplinkosauginiams ir darbų saugos reikalavimams
3. **Aiškesnis, greitesnis ir paprastesnis veiklos miškuose planavimas** ir vykdymas, **sąlygos veiklos įvairinimui** ir nemedieninei veiklai
4. Geresnė naujų savaiminių miškų, genetinių išteklių apsauga ir atkurtų miškų kokybė
5. Pridėtinės vertės nekuriančio teisinio reguliavimo ir perteklinių apribojimų atsisakymas

Siekiami pokyčiai miškų sektoriuje

6. **Aiškesnis miško žemės pavertimo** kitomis naudmenomis **reguliavimas**
7. **Paprastesnis rekreacinių ir infrastruktūros objektų**, neturinčių įtakos miško ekosistemai, **įrengimas**
8. **Pertvarkoma bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema** – naujos reikmės, atsisakoma privačių miškų apmokestinimo
9. Patikslintos pagrindinės sąvokos, **apibrėžta Miškų konsultacinės tarybos veikla** ir kiti mažiau reikšmingi pakeitimai

1. Miškų grupių sistema

Esama

I grupė – rezervatiniai miškai

IIA grupė – ekosistemų apsaugos miškai

IIB grupė – rekreaciniai miškai

III grupė – apsauginiai miškai

IVA grupė – normalaus kirtimo amžiaus ūkiniai miškai

IVB grupė – trumpo kirtimo amžiaus plantaciniai miškai

Siūloma

I grupė – rezervatiniai miškai

II grupė – **ekologinio** prioriteto **daugiafunkciniai** miškai

III grupė – **socialinio** prioriteto **daugiafunkciniai** miškai

IV grupė – **ekonominio** prioriteto **daugiafunkciniai** miškai

V grupė – plantaciniai miškai

Pirmiausia draustinių ir kiti saugomų teritorijų miškai, kur prioritetas gamtinių vertybių apsaugai

Pirmiausia miestų miškai, bet taip pat priemiesčių ir kiti miškai, kur prioritetas socialinių, kultūrinių ir dvasinių vertybių apsaugai

Ūkiniai miškai ir kiti, kur prioritetas medienos gavybai

2. Aiškesnis veiklos miškuose planavimas ir vykdymas

Miškų grupių nustatymo procedūra

Vyriausybės tvirtinami
normatyvai

Miškų tvarkymo ~~schemos~~

Miškų priskyrimo miškų grupėms
schemos

- Greitesnis ir dažnesnis procesas (kas 1-2 metus)
- Visuomenės ir bendruomenių įtraukimas
- Tvirtinimas VMT lygmeniu (dabar AM)
- Kompensacijos už veiklos apribojimus dėl grupių keitimo (ne saugomose teritorijose)
- Pereinamasis laikotarpis iš esamos sistemos į naują – 3 metai

2. Miško kirtimų reguliavimo tobulinimas ir procedūrų supaprastinimas

- Bendra visų rūšių metinė miško kirtimų norma šalyje **negali viršyti 70%** metinio medienos prieaugio
- Keičiamas kirtimų reglamentavimas **ekologinio ir socialinio prioriteto miškuose**, orientuojantis į prioritetines funkcijas ir atsisakant pagrindinių miško kirtimų
- Nenustatinėjama kirtimo norma sanitariniams miško kirtimams ir pavojingų medžių kirtimui
- Atsisakoma leidimų kirsti mišką ūkiniuose (**ekonominio prioriteto**) miškuose, jei po kirtimo lieka ne mažesnis kaip 0,6 medyno skalsumas
- Pagrindiniams miško kirtimams (ekonominio prioriteto miškuose) įvedamas **tikslinio skersmens kriterijus**
- Numatomas įstatyminis pagrindas naujų miško darbų saugos reikalavimų nustatymui

3. Aiškesnis veiklos miškuose planavimas ir vykdymas

Valstybinės reikšmės miškai

- **Priskyrimas** valstybinės reikšmės miškams **perkeliamas į įstatymo lygmenį**: įtvirtinamas sąrašas + visi miškai, kuriuos patikėjimo teise valdo VMU
  - **Atsisakoma** valstybinės reikšmės miškų plotų **schemų rengimo**
  - **Atsisakoma** valstybinės reikšmės miškų plotų **tvirtinimo Vyriausybėje**
- Nauja išimtis dėl privačių miškų, kurie tapo miestų miškais po miestų plėtros (visi miestų miškai ≠ valstybinės reikšmės miškai)

3. Aiškesnis veiklos miškuose planavimas ir vykdymas

Miškotvarkos projektai

Nuo 3 iki **10 ha** didinamas minimalus miško valdos plotas, nuo kurio **privalomi miškotvarkos projektai** pagrindiniams miško kirtimams vykdyti

Siekiant pagerinti miškotvarkos projektų kokybę, nustatomas **miškotvarkos projektų rengėjų atestavimas** (panaši tvarka kaip želdynų projektų rengėjų)

Atsisakius miškų tvarkymo schemų **lieka vieno tipo** miškotvarkos projektai (buvę vidinės miškotvarkos projektai)

4. Geresnė naujų savaiminių miškų, miško genetinių išteklių apsauga ir atkuriamų miškų kokybė

Nauji savaiminiai miškai valstybinėje žemėje inventorizuojami ir įtraukiami į apskaitą, kai savaiminukų amžius – **ne mažesnis kaip 10 metų** (galiojanti nuostata – **ne mažesnis kaip 20 metų**).

Bet kokio amžiaus medžių savaiminukais apaugę privačios ne miško žemės plotai į miško žemės apskaitą įtraukiami tik pritarus žemės savininkui.

Įstatymo lygmeniu apibrėžiama, kas yra **genetiniai miško medžių ištekliai** ir sėklinė miško bazė, nurodoma jų paskirtis ir reikšmė, tvarkymo, naudojimo ir atkūrimo metodai

Miškas **laikomas atkurtu** ne iškart po pasodinimo ar savaiminio atžėlimo per trejus metus po išskirtimo (*galiojanti nuostata*), o **kai susiformuos jaunuolynas**, t. y. septintais metais po pasodinimo ar atžėlimo, atlikus būtinąsias želdinių ar žėlinių priežiūros, apsaugos priemones

5. Pridėtinės vertės nekuriančio teisinio reguliavimo ir perteklinių apribojimų atsisakymas

- Naikinamas ribojimas įsigyti **miškų** ūkio paskirties žemę (1500 ha)
- Atsisakoma Vyriausybės tvirtinamų **Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų** ir kitų perteklinių teisės aktų – esmines reikalingas nuostatas perkeliant į įstatymą
- **Mažmeninės prekybos VMU pagaminta mediena reguliavimas** perduodamas urėdijai, leidžiant savo nusistatyta tvarka parduoti iki 7% metinės kirtimų apimties

6. Aiškesnis miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis reguliavimas

Atsisakoma naudingųjų iškasenų teritorijų plėtros rekreaciniuose (socialinio prioriteto) miškuose

Numatomas naujas miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejis – **atvirųjų buveinių atkūrimui** (kai būtina pašalinti (iškirsti) medyną ir pakeisti miško žemės naudmenas į kitas – tokias kaip pelkės, smėlynai, pievos, ganyklos ir pan.)

Laisvesnis plantacinių miškų pavertimas (gražininimas) į kitas naudmenas

Mažėja Vyriausybės sprendimų paverčiant miško žemę kitomis naudmenomis valstybinės reikšmės miškų plotuose

7. Paprastesnis rekreacinių ir infrastruktūros objektų, neturinčių įtakos miško ekosistemai, įrengimas

- **Leidžiama** miško žemėje įrengti inžinerinės infrastruktūros objektus (elektros, vandens ir kt.) siaurose iki 10 m. pločio žemės juostose, jei tai nedaro esminės įtakos miško ekosistemai (netaikant pavertimo kitomis naudmenomis)
- **Leidžiama** miško žemėje įrengti nesudėtingus rekreacinės miško infrastruktūros objektus be miškotvarkos projekto

8. Pertvarkoma bendrųjų miško reikmių finansavimo sistema

Atsisakoma privačių miškų savininkų apmokestinimo (5% mokesčio) – bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti privalomieji atskaitymai iš pajamų už medieną paliekami tik valstybinių miškų valdytojams (15% mokestis – kaip šiuo metu)

Nustatoma, kad surinktos privalomųjų atskaitymų iš pajamų už parduotą medieną lėšos naudojamos ne tik bendrosioms miško reikmėms, bet ir kitoms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti (pagal KT nutarimą)

Naujomis reikmėmis praplečiamas finansuotinių bendrųjų miško reikmių sąrašas

9. Patikslintos pagrindinės sąvokos ir kiti mažiau reikšmingi pakeitimai

Paliekamas laisvas lankymasis visų nuosavybės formų **miškuose**, tačiau:

- nustatoma pareiga privačių miškų lankytojams netrikdyti miško savininko privatumo, nekelti grėsmės jo saugumui |
- nustatomas baigtinis „svarbių priežasčių“ sąrašas, kuriuo vadovaujantis galima apriboti ir (ar) uždrausti asmenų lankymąsi miške
- nustatomi reikalavimai dėl transporto priemonių važinėjimo miškuose bei kultūros, sporto ir kitų renginių organizavimo

9. Patikslintos pagrindinės sąvokos ir kiti mažiau reikšmingi pakeitimai

- Patikslinamos miško, miško žemės, medyno, miško infrastruktūros, kompleksinės miškų ūkio veiklos ir kitos sąvokos
- Miškų konsultacinės tarybos formavimo principai ir veikla apibrėžiama įstatyme
- Nauja funkcija VMU – NŽT valdomų miškų priežiūra
- Nauja funkcija AAD – turtinės žalos padarytos NŽT valdomiems miškams išieškojimas
- Aiškesnis prekybos mediena ir biokuru reglamentavimas

Numatomi terminai

Ačiū už dėmesį!

